

3. «ANTIKLEIA» – Ποιητικός μονόλογος – Α΄ Έκδοση Αθήνα – Ιούλιος 2020

Κέντρο Ευρωπαϊκών Εκδόσεων Χάρη Τζο Πάτση

ISBN: 978-960-479-212-2

Σχεδιασμός εξωφύλλου-οπισθοφύλλου: Μαρίνα Βολάκου

Η **Αντίκλεια** είναι η μητρική μορφή της γερόντισσας στου Ομήρου την «Οδύσσεια», η μάνα του Οδυσσέα. Ο καημός της για τον μισεμό τού γιου της την οδήγησαν στον θάνατο, μη αντέχοντας την επί πολλά χρόνια απουσία του. Ο Όμηρος παρουσιάζει την Αντίκλεια στην ραψωδία λ, γνωστή ως «**Νέκυια**», όπου ο Οδυσσέας κατεβαίνει στον Άδη για να επισκεφτεί την ψυχή του μάντη Τειρεσία και να πάρει τον χρησμό, που θα τον οδηγήσει στον νόστο, δηλαδή στην επιστροφή στην πατρίδα του την Ιθάκη. Το κείμενο είναι μια ποιητική σύνθεση, ένας προσωπικός μονόλογος της Αντίκλειας, της μάνας που υμνεί τον γιο της. Μιλάει η ψυχή τής μάνας και απευθύνεται στον γιο της τον Οδυσσέα, όταν τον συναντά στον Άδη.

Η Αντίκλεια μέσα στον σπαρακτικό της λόγο, συμβουλεύει, ενθαρρύνει και παράλληλα παροτρύνει τον γιο της Οδυσσέα να βγει δυνατός και νικητής από όλα αυτά τα δεινά που στόχο έχουν την αναζήτηση του εσωτερικού εαυτού του, με προορισμό την προσωπική του Ιθάκη. Η σχέση μάνας-παιδιού είναι ανθρώπινη, αρραγής και δε σπάει ούτε με τον ίδιο τον θάνατο. Ακόμα και στην άλλη ζωή η μάνα θα είναι εκεί αιώνια και θα βρίσκεται κοντά στα παιδιά της.

Τζούλια Πουλημενάκου

Αποσπάσματα από την «Αντίκλεια»:

α´

Για σένα ύμνο και συνάμα προσευχή
στον Ουρανό θα πέμψω,
πάμφωτο αστέρι της ψυχής μου
μονάκριβέ μου Οδυσσέα
βασιλιά της πολύπονης Ιθάκης
σπλάχνο από τα σπλάχνα μου·
βυθίστηκες στη σιωπή της αδυσώπητης λήθης
και ανεξιχνίαστος μένει ο καμβάς
της ζωής σου
στις εφτά θάλασσες,
στους βαθυκύανους ωκεανούς
της δύσμοιρης πορείας σου
προς το φωτεινό πέρασμα
της ποθεινής λύτρωσης...

[...]

Η σελήνη πύρινος κύκλος, θαρρείς·
πνίγει και πυρπολεί την ψυχή μου!
Αχ! πόσο λαχταρώ
να σε σφίξω στην αγκαλιά μου
πριν ο χρόνος με τραβήξει στην άβυσσο...

β´

[...]

Άραγε θα ανακαλύψεις ποτέ
το μυστικό κλειδί που ξεκλειδώνει
τις απατηλές ψευδαισθήσεις
οδηγώντας νου και ψυχή
στον αληθινό δρόμο της ελευθερίας;
Άραγε, άραγε θα κατανοήσεις κάποτε
την αληθινή φύση των πραγμάτων
ξεπερνώντας τον φθαρτό εαυτό σου
εκεί στους θαλασσοδαρμούς
του ατίθασου Ποσειδώνα;

[...]

γ´

[...]

Ήχοι απ' τη χαρούμενη φωνή σου
σκορπούσαν την ανάσα σου,
– πνοή δική μου –
στο παιδικό σου δωμάτιο·
άγουρες μνήμες
κατακλύζουν το μυαλό μου...
Σαν καθρέφτης αόρατος
η ζωή σου,
η ζωή μου!
Και μετά, μετά σιωπή.
Κι ύστερα, ύστερα όλα χάθηκαν...

*Μ' ακούς που σε καλώ απεγνωσμένα;
Ακούς στα πέρατα της γης
την ηχώ της φωνής μου ν' αντιλαλεί;
Ακούς την κραυγή μου
που σπάει τα σύνορα;
Μ' ακούς;*

δ'

[...]

*Εδώ, ναι εδώ
στο θλιμμένο πέλαγος
στο σκότος του μαύρου ωκεανού
στις εσχατιές του Άδη
δίχως το φως του ήλιου
εδώ, στην αθέατη διάσταση της συνείδησης
η ανάγκη σου για θυσία και προσφορά
απελευθερώθηκε,
ενώθηκαν οι ζωντανοί με τους πεθαμένους
με αίμα αθάνατο...
Έγινες γέφυρα και μετέφερες
τον ήλιο, εδώ,
εδώ στις παρυφές
του σκοτεινού τού Άδη
θέλοντας ν' ανταμώσεις
του μάντη Τειρεσία την ψυχή,
με προτροπή της Αιαίας Κίρκης
που θα σου αποκάλυπτε
τον μυστικό χρησμό
για την επιστροφή σου στην πατρίδα,
την ποθεινή Ιθάκη...*

**Απόσπασμα από τον Πρόλογο του βιβλίου:
(του Νίκου Ταβουλάρη)**

«Αντίκλεια»! Βλέπεις αυτόν τον τίτλο του βιβλίου και περιμένεις να βρεις στις γραμμές του κειμένου την ιστορία της μητέρας του Οδυσσέα σε μια αφηγηματική φόρμα και ξαφνικά με το που διαβάζεις τους πρώτους στίχους βυθίζεσαι μαγικά σε έναν κόσμο, που ακροβατεί μεταξύ της πραγματικότητας και του ονείρου, που όμως σου αφήνει τόσο εκρηκτικά το μεταίσθημα ενός κόσμου, που είναι τόσο ρεαλιστικά άπιαστος μα συνάμα σε καλεί προκλητικά να συνταξιδέψεις με την ποιήτρια στην ποίηση τους ουρανούς!
Η κραυγή **«σπλάχνο από τα σπλάχνα μου»** διαρρηγνύει το φράγμα του φυσικού ήχου και εναρμονίζεται με τις υπερκόσμιες συχνότητες του ψυχικού μας κόσμου, ξεκινώντας ως κεραυνοβόλος φθόγγος, που χτυπάει ανελέητα τα απώτατα κρησφύγετα της ψυχής μας, αλλά που σταδιακά μέσα από την ευαισθησία και την τέχνη της ποιήτριας, μετατρέπεται σε απαλό μελωδικό ψιθύρισμα που μας σαγηνεύει, όπως όταν ακούμε το θείο νανούρισμα της μητέρας στο μονάκριβο σπλάχνο της!

Ένα κείμενο που εναρμονίζει τη συναισθηματική συγκίνηση με τη φιλοσοφική προσέγγιση του θέματός της, η **Τζούλια Πουλημενάκου** έχει κατορθώσει να συνταιριάξει τη διάνοια με την ψυχή σε ένα γοητευτικό αμάλγαμα ποιητικού λόγου!

Ετούτη η εξωτερίκευση των ψυχικών παλμών της ποιήτριας ταιριάζει όχι μόνο για να εκφράσει ως **Αντίκλεια** την αγωνιώδη λατρεία της προς τον Οδυσσέα, αλλά και κάθε μητέρας προς τα παιδιά της! Είναι εκείνη η κραυγή που ξεπηδάει από το ασυνείδητο του νου και τους ανθισμένους λειμώνες της μητρικής ψυχής για να γεμίσει το σύμπαν με τη μελωδία της αγάπης και να γίνει ο κρίκος της φθοράς με την αθανασία, στην υπεράνθρωπη προσπάθειά της να υπερνικήσει τους φυσικούς νόμους και να ακυρώσει ακόμη και αυτόν τον θάνατο.

Νίκος Ταβουλάρης
τ.Πρόεδρος της «Πανελληνίας Ένωσης Λογοτεχνών»
Μέλος του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός»
Μάιος 2020

Απόσπασμα από το Εισαγωγικό σημείωμα του βιβλίου:
(της Κατερίνας Αραθύμου)

Η **Τζούλια Πουλημενάκου** με την ποιητική της σύνθεση «**Αντίκλεια**» δίνει φωνή στη μητέρα του Οδυσσέα, σε εκείνη τη μάνα που ο Όμηρος παρουσιάζει ως άσαρκη σκιά στον Άδη να συνομιλεί με τον γιο της, σε εκείνη τη μάνα που ο καημός για την τύχη του παιδιού της την οδήγησε στον Κάτω κόσμο... Φωτίζει, έτσι, τη μορφή της, εστιάζει στα λόγια της και την ανάγει σε σύμβολο διαχρονικό της μητρικής φιγούρας.

Η ποιητική δημιουργία της, χωρισμένη σε δεκατρείς μικρές υποενότητες – ραψωδίες, διαγράφει όλο το φάσμα της μητρικής υπόστασης. Διαπνέεται από στωικότητα, ήρεμη προσμονή, μελαγχολική διάθεση και σταθερή έκφραση αγάπης. Η προσφώνηση «**σπλάχνο από τα σπλάχνα μου**» επανέρχεται δέκα φορές συνολικά, αποτελώντας έτσι την επιτομή της σύνδεσης μητέρας-παιδιού, την πιο περιεκτική έκφραση αποτύπωσής της και, παράλληλα, τίθεται από τη δημιουργό με έμφαση και λατρεία στο τέλος του έργου της, με τρόπο που συμπυκνώνει κάθε προηγηθείσα ποιητική στιγμή.

Στο τέλος της σύνθεσης, η Αντίκλεια φτάνει στην ύψιστη έκφραση αποκάλυψης της Αλήθειας. Συνειδητοποιεί πως η περιπλάνηση του πολύπαθου Οδυσσέα προς την Ιθάκη, η πορεία από το φως στο σκοτάδι και πάλι στο φως, αλλά και από την πλάνη στην αλήθεια, δεν είναι τίποτε άλλο παρά η αναζήτηση του εσώτερου εαυτού μας, η προετοιμασία για την έξοδο στο φως της αλήθειας και της λύτρωσης, η αναγκαία και αναπόφευκτη μαθητεία στη ζωή.

Κατερίνα Αραθύμου
Φιλολόγος
Ιανουάριος 2020

Απόσπασμα από το Επίμετρο του βιβλίου:
(της Γεωργίας Μυστριώτη)

Ο μονόλογος «**Αντίκλεια**» μιλάει στην ψυχοσύνθεση κάθε Ελληνίδας μητέρας ειδικότερα, αλλά και κάθε ανθρώπου γενικότερα. Ο μονόλογος αυτός περικλείει όλες τις ψυχολογικές διακυμάνσεις μιας μητέρας, ανεξάρτητα από κοινωνική θέση ή εποχή. Μια μητέρα αφοσιώνεται στο παιδί της με αυταπάρνηση, χωρίς να αποκαλύπτει τον πόνο που βιώνει κατά την ανατροφή του παιδιού της, από τη στιγμή της κύησης και εις το διηνεκές. Ωστόσο, παρά τις φαινομενικές υπερδυνάμεις που διαθέτει, κάποιες από αυτές ενισχυμένες από τη βιολογία της, δεν παύει να είναι ένας άνθρωπος του οποίου σπάει η πανοπλία μπροστά στο απόγειο του πόνου για το παιδί της, το οποίο αποτελεί την αχίλλειο πτέρνα της. Κάθε μητέρα θέλει να είναι τέλεια απέναντι στο σπλάχνο της, μη συνειδητοποιώντας ότι λόγω της ανθρώπινης φύσης της δεν είναι εγγενώς δυνατόν να το καταφέρει. Το σπουδαιότερο μάθημα που λαμβάνει η Αντίκλεια μετά τη συνάντησή της με τον Οδυσσέα είναι η εμπιστοσύνη στην ικανότητα του ανθρώπου να ανεβαίνει μετά την ψυχική του κατάβαση βρίσκοντας το φως, την Ιθάκη.

Ο μονόλογος της **Αντίκλειας** αποπνέει την ατμόσφαιρα ενός μονόπρακτου με την ιδιαίτερη θεατρικότητα που κρύβεται πίσω από τη φαινομενική ακινησία, η οποία αντικατοπτρίζει στο μέγιστο την αμετακίνητη εστίαση του νου της στην τύχη του Οδυσσέα πριν και μετά τον θάνατό της. Το κλείσιμο (;) του μονολόγου στη ραψωδία μ' δίνει την εντύπωση του ανολοκλήρωτου, σαν οι σκέψεις της Αντίκλειας για τον χαμένο μονάκριβο γιο της να μην έχουν τελειωμό, παρά την επίγνωση της τιμής που θα λάβει κατά την επιστροφή του.

Γεωργία Μυστριώτη

Υποψήφια Δρ Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας ΕΚΠΑ

Μάιος 2020

Κείμενο οπισθοφύλλου:

Είμαστε ένα γράμμα ταπεινό, μια συλλαβή, μια λέξη από τη γιγάντια Οδύσσεια. Είμαστε βυθισμένοι σ' ένα γιγάντιο τραγούδι και λάμπουμε όπως λάμπουν τα ταπεινά χοχλάδια όσο είναι βυθισμένα στη θάλασσα.

Ποιο είναι το χρέος μας; Ν' ανασηκώσουμε το κεφάλι από το κείμενο, μια στιγμή, όσο αντέχουν τα σπλάχνα μας, και ν' αναπνέσουμε το υπερπόντιο τραγούδι.

Να σμίξουμε τις περιπέτειες, να δώσουμε νόημα στο ταξίδι, να παλεύουμε ακατάλυτα με τους ανθρώπους, με τους θεούς και με τα ζώα, κι αργά, υπομονετικά, να μολώνουμε μέσα στα φρένα μας, μελούδι από το μελούδι μας, την Ιθάκη.

ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ

«ΑΣΚΗΤΙΚΗ»

